

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 235/2018
06.09.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Ивић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Љубице Милутиновић, чланова већа, са саветником Рајком Милијаш, као записничарем, одлучујући о захтевима за преиспитивање судске одлуке које су поднели Агенција за реституцију Републике Србије, Јединица за конфесионалну реституцију, Београд, Масарикова 5 и Српска православна црква, Епархија ..., Српски православни манастир "...", кога заступа пуномоћник Миодраг Алексић, адвокат из ..., ..., против пресуде Управног суда 25 У 13739/15 од 27.04.2018. године, са противним странкама ЈП "Србијашуме" Београд, Булевар Михајла Пупина број 113 и Републиком Србијом, коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 06.09.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтеви се **УВАЖАВАЈУ, ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Управног суда 25 У 13739/15 од 27.04.2018. године, тако што се тужба ЈП "Србијашуме" са п.о. Београд **ОДБИЈА**.

Образложење

Ставом I диспозитива побијане пресуде уважена је тужба Јавног предузећа за газдовање шумама ЈП "Србијашуме" са п.о, поништено делимично решење Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију број 46-00-9/2006 од 31.08.2015. године у ставу I.2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 и 14 диспозитива и предмет у том делу враћен туженом органу на поновно одлучивање. Ставом II диспозитива побијане пресуде одбијен је захтев заинтересованог лица Српског православног манастира "...", Епархије ..., Српске православне цркве, за накнаду трошкова управног спора.

Захтеве за преиспитивање побијане пресуде поднели су Агенција за реституцију Републике Србије, Јединица за конфесионалну реституцију Београд, чији захтев је заведен под бројем Узп 235/2018, као и Српска православна црква, Епархија ..., Српски православни манастир "...", чији је захтев заведен под бројем Узп 236/2018. Како се наведеним захтевима побија законитост исте пресуде Управног суда 25 У 13739/15 од 27.04.2018. године, Врховни касациони суд је, на основу сходне примене одредбе члана 328. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14), спојио поступке по захтевима ради економичности поступка и доношења јединствене

одлуке, тако, што је списе предмета Узп 236/2018 спојио списима предмета Узп 235/2018, под којим бројем ће се предмет даље водити.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде, поднетом од стране Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију Београд због повреде закона и повреде правила поступка, подносилац истиче да је побијаном пресудом поништено делимично решење у ставу I.2-7 и 9-14, а да притом нису поништени и ставове 2. и 3. оспореног решења, због чега је немогуће извршење истог. Даље наводи да су нетачне констатације из оспорене пресуде везане за налаз и мишљење вештака, јер су судски вештаци за област шумарства, пољопривреде и геодезије изашли на терен ради прикупљања потребних параметара за израду налаза и мишљења, односно да би извршили поређење одузете и предложене одговарајуће имовине за враћање. Диспозитив оспореног решења је кратак и јасан и садржи неопходне податке из члана 86. став 2. тачка 2. Закона о државном премеру и катастру према коме исправа за упис треба да садржи податке о катастарској општини, броју и површини парцеле, а да ли је катастарска парцела на коју се враћа право својине њива 1. класе или њива 4. класе није неопходно да стоји у диспозитиву како то погрешно закључује Управни суд у побијаној пресуди. Предлаже да суд захтев уважи и преиначи или укине побијану пресуду.

Српска православна црква, Епархија ..., Српски православни манастир "...", у захтеву за преиспитивање судске одлуке, наводи да је побијаном пресудом остављена на снази изрека оспореног решења у делу става 2. и 3. изреке, чиме је извршење оспореног решења немогуће, па самим тим је исто ништаво у смислу одредбе члана 257. тачка 3. Закона о општем управном поступку. Сматра да је тужени орган оспорену одлуку засновао на налазима вештака датим у смислу одредаба члана 198. став 2. Закона о општем управном поступку, а диспозитив одлуке је дат у што краћој форми с тим што исти садржи све податке из члана 86. став 2. тачка 2. Закона о државном премеру и катастру. Предлаже да суд захтев уважи и преиначи побијану пресуду.

Противна странка Јавно предузеће за газдовање шумама "Србијашуме" са п.о. Београд је у одговору на захтев навело да је предаја имовине извршена и упис права својине у корист Српског православног манастира, због чега су неосновани наводи из захтева којима се указује да се решење не може извршити. Правне последице побијане пресуде су поништај решења о упису права својине. Указује као и у тужби и на расправама на неотклоњиве и суштинске мањкавости налаза вештака пољопривредне и шумарске струке. Ово стога, јер вештаци нису јасно и прецизно определили према којем земљишту је земљиште из диспозитива оспореног управног акта одређено као одговарајуће. Истиче да је враћена врло квалитетна шума на име накнаде за раније одузете пашњаке ливаде неплодно и каменито земљиште што говори у прилог чињеници изостанка квалитативног и квантитативног поређења одузетог и враћеног земљишта. Предлаже да суд захтев одбије.

Противна странка Република Србија коју заступа Државно правобранилаштво Републике Србије није доставило одговор на захтев иако јој је исти уредно достављен на одговор.

Поступајући по поднетим захтевима и испитујући побијану пресуду у границама захтева у смислу одредбе члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтеви су основани.

Према разлозима образложења побијане пресуде, тужени орган није дао довољне разлоге за своју одлуку, ни правно ваљане разлоге из којих произлази закључак туженог да је имовина која се даје на име накнаде за одузету имовину одговарајућа у смислу одредбе члана 4. Закона о враћању (реституцији) одузете имовине црквама и верским заједницама. По оцени Управног суда, са изнетог стања ствари које произилази из датих налаза вештака, те изјашњења вештака на одржаним расправама, а код јасно одређеног задатка вештачења, опредељеног донетим закључком основано тужилац оспорава да је налаз дат онако како је то закључком одређено, те да се, само, на основу датог налаза несумњиво може утврдити да је земљиште из диспозитива оспореног решења одговарајуће земљиште за одузето земљиште. Према наводима предметног налаза (као ни према ранијем налазу) не произилази да су вештаци у свом налазу изнели податке о параметрима чијим коришћењем је вршено (извршено) квантитативно и квалитативно поређење одузетог и враћеног земљишта. Управни суд, стога, налази да је оспорено решење донето уз повреду правила поступка из одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да се основано наводима захтева указује на то да је побијана пресуда донета уз битне повреде правила поступка које су од утицаја на решење ствари. Разлози наведени у образложењу побијане пресуде којима се указује да је оспорено решење донето уз битне повреде одредаба члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку се не могу прихватити као правилни.

Оспореним решењем у управном спору Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију Београд број 46-00-9/2006 од 31.08.2015. године, донетом по захтеву Српског православног манастира "...", Епархије ..., Српске православне цркве, ставом I диспозитива усвојен је захтев и на име накнаде за одузету имовину утврђено право својине Српском православном манастиру "...", Епархије ..., Српске православне цркве, на земљишту укупне површине 965ха 30а 66м² и то, у тачкама 1.-14. на: катастарским парцелама чији су бројеви, катастарске општине, и површина ближе наведени у тим тачкама диспозитива решења првостепеног органа. Ставом II диспозитива обавезана је Република Србија као власник, а Министарство пољопривреде и заштите животне средине као корисник непокретности из става I.1; тужилац као корисник непокретности из става I тачка 2. до 7. и тачка 9. до 14; те град Нови Пазар као корисник непокретности из става I тачка 8. диспозитива решења да исту пренесу у својину и предају у државину подносиоцу захтева, у року од 30 дана од дана извршности тог решења. Ставом III наложено је органу надлежном за упис права на непокретностима да, по извршности тог решења, изврши упис права својине са досадашњег власника Републике Србије у корист подносиоца захтева на наведеним непокретностима у јавне књиге у којима се врши упис права на непокретностима. Према ставу IV диспозитива о преосталом делу захтева Манастира ... за враћање земљишта до укупно одузете површине од

1413.84.05ха по одлуци Окружног аграрног суда у Чачку бр. 110/46 од 12.04.1946. године, и до укупно одузете површине од 71.32.08ха по решењу извршног одбора Среског народног одбора Ранковићево бр. 15440 од 19.07.1950. године одлучиће се накнадно, када чињенично стање буде довољно расправљено; и према ставу V, свака странка сноси своје трошкове поступка.

Према списима предмета, Српски православни манастир "...", Епархије ..., Српске православне цркве, поднела је Дирекцији за реституцију дана 28.03.2007. године захтев, прецизиран поднеском од 26.04.2007. године за враћање у својину пољопривредног и шумског земљишта које је одузето од подносиоца захтева одлукама Окружног аграрног суда у Чачку бр. 110/46 од 12.04.1946. године у површини од 1413.84.05ха и одлуком Среског народног одбора Ранковићево број 15440 од 19.07.1950. године у површини од 71.32.08ха, затим враћање две пословне зграде у ... заједно са грађевинским земљиштем – кат. парцелом број 16/36, национализованих решењем Комисије за национализацију НОО Ушће бр. 2450/1 од 05.12.1959. године, као и враћање матичних књига рођених и крштених, венчаних и умрлих за период од 1837. до 1948. године. Имајући у виду обимност захтева, из разлога економичности и ефикасности поступка, закључком Дирекције за реституцију од 27.01.2011. године, раздвојен је поступак по делу захтева који се односи на реституцију национализованих објеката и матичних књига, док је поступак у овом предмету настављен у односу на земљиште одузето аграрном реформом. По захтеву подносиоца, Агенција за реституцију је донела делимична решења од 05.04.2012. године, којим је подносиоцу враћено укупно 245.72.26ха пољопривредног и шумског земљишта, те делимично решење од 04.03.2013. године којим је подносиоцу враћено пољопривредно и шумско земљиште укупне површине 232.66.99ха. Закључком Агенције од 07.11.2013. године дозвољено је понављање поступка окончаног делимичним решењима Агенције од 05.04.2012. године у ставу I тачка 1ђ. решење у односу на кат. парцелу КО Ушће, површине 5.33.54ха. У даљем поступку је донето оспорено решење у коме је утврђено да је од подносиоца захтева укупно одузето 1.485.16.13ха, при чему је делимичним решењем Агенције, укупно враћено 479.06.89ха. Поводом преосталог дела имовине који је остао за враћање подносиоцу захтева, подносилац захтева је предложио да се уместо одузете врати друга одговарајућа имовина. У поступку је извршено вештачење од стране судског вештака геодетске струке Бачевић Милосава на околност идентификације одузете имовине. Увидом у извештај наведеног вештака од 16.06.2015. године утврђено је да се део одузете имовине Манастиру ..., у површини од 1041ха 12а 38м², данас налази у својини физичких лица. Агенција је имајући у виду наведено у смислу члана 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама одредила вештачење преко судских вештака шумарске струке, Радосављевић Горана из ... и пољопривредне струке Ивић Предрага из ..., са задатком да утврде имовину одговарајућу за враћање уместо одузете имовине, која се данас налази у својини физичких лица.

Одредбом члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС" 46/06) је прописано да се бившем власнику одузета имовина враћа, по правилу, у натуралном облику, или се накнађује у виду друге одговарајуће имовине, а ако то није могуће, исплађује се новчана накнада.

Правилно је, по налажењу Врховног касационог суда, тужени орган оценио да су налаз и мишљење судског вештака геодетске струке од 16.06.2015. године и

допунски налаз и мишљење судских вештака из области шумарства и водопривреде од 28.07.2015. године дати аргументовано и убедљиво и да се могу у целини прихватити. Таква оцена дата је након детаљне интерпретације налаза и мишљења вештака уз навођење разлога који су били одлучујући за процену да се ради о одговарајућем земљишту које ће бити враћено подносиоцу захтева уместо одузетог земљишта.

Врховни касациони суд је ценио наводе тужбе којима се указује да земљиште које се оспореним решењем враћа подносиоцу захтева никада није било у његовом власништву па му не може бити ни враћено и којима се оспоравају налази вештака у погледу начина и критеријума утврђивања својства одговарајућег земљишта, и налази да су исти неосновани. Ово стога, јер је чињенично стање везано за утврђивање другог одговарајућег земљишта правилно и потпуно утврђено на основу налаза судских вештака одговарајуће струке, а у смислу цитираног члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама.

Врховни касациони суд је нашао да су захтеви за преиспитивање побијане пресуде основани, па је, на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима, захтеве уважио, побијану пресуду Управног суда преиначио и тужбу одбио.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 06.09.2018. године, Узп 235/2018

Записничар
Рајка Милијаш,с.р.

Председник већа – судија
Мирјана Ивић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић